

Spørsmål 63 (2024) fra Tanja Vatnås (SP): Reklamefinansiering og sponing av kommunale tjenester

Til: Kommunedirektøren
Fra: Tanja Vatnås (SP)

Dato: 05.03.2024
Saksnr: 24/00101-63
Deres ref:

I forbindelse med en sak i HO ble det fremmet et forslag om reklamefinansiert arbeidstøy for ansatte i helsetjenesten. I en presset kommuneøkonomi kan man fort tenke seg at det kan komme flere kreative forslag løsninger når pengesekken ikke står i forhold til hva alle ønsker og behov som måtte dukke opp.

I den forbindelse ønsker jeg en avklaring på kommunens muligheter og handlingsrom innenfor sponing og reklamefinansiering. Finnes det noen retningslinjer eller lovverk som regulerer dette? Vil det være forskjell på om det er lovpålagte tjenester eller andre kommunale tjenester? Har Drammen kommune noen erfaringer med å reklamefinansierte eller sponing ut over reklame på ulike idrettsstadioner?

Svar

Representanten Vatnås har stilt et generelt spørsmål om kommunens handlingsrom innen sponing og reklamefinansiering av både lovpålagte kommunale tjenester og andre tjenester levert av kommunen. Hvorvidt kommunale tjenester kan sponses eller reklamefinansieres må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Kommunedirektøren må derfor svare på generelt grunnlag.

Oppsummert er kommunedirektørens vurdering:

- De enkelte tilfelle av sponing må vurderes konkret
- Generelt gjelder krav til nøytralitet og saklighet for all kommunal virksomhet
- Det er spesielle regler for helsepersonell som krever ytterligere varsomhet
- I tilfeller hvor man tillater sponing, vil anskaffelsesregelverket tre i kraft
- Drammen kommune bør derfor være varsomme med å åpne for sponing av kommunale tjenester

Forvaltningsloven kommer til anvendelse på all virksomhet som drives av kommunen med mindre annet er bestemt i eller i medhold av lov. I forvaltningsretten gjelder et overordnet og grunnleggende krav til saklighet og nøytralitet i forvaltningen. Det er en reell risiko for at sponing eller reklamefinansiering av kommunale virksomheter kan komme i konflikt med disse hensynene, med påfølgende habilitetsspørsmål o.l.

Innenfor helse- og omsorgssektoren er det også et grunnleggende utgangspunkt at kommunen skal finansiere helse-, omsorgs- og sosialtjenester. Sponing av helse- og omsorgssektoren vil derfor fort anses å være i konflikt med dette utgangspunktet. Videre følger det

Kommunedirektør

Politisk sekretariat

Organisasjonsnummer
921234554

Postadresse
Postboks 7500
3008 DRAMMEN

Besøksadresse

Telefon +4732040000
kommunepost@drammen.kommune.no

helsepersonelloven § 9 at det er forbudt for helsepersonell «å motta gaver, provisjon, tjeneste eller annen ytelse som er egnet til å påvirke helsepersonells tjenestlige handlinger på en utilbørlig måte». Regelverket gjelder for helsepersonell som sådan, og ikke kommunen som forvaltningsorgan. Det følger imidlertid av veilederen til bestemmelsen at tilfeller hvor den enkelte virksomhet tilbys fordelene, men hvor fordelene/ytelsen i realiteten tilfaller helsepersonellet, vil ytelsen være omfattet av forbudsbestemmelsen.

Videre følger det av kommunens etiske regelverk at ingen skal «tilby, gi eller motta gaver eller personlige fordeler av en slik art som kan påvirke, eller være egnet til å påvirke handlinger, saker eller beslutninger». Dette er også gjentatt i kommunens handlingsplan mot korrupsjon. I KS sin veileder om korrupsjon gis det uttrykk for at sponing er et risikoområde for kommuner. Videre uttales det: «*Korrupsjon kan knyttes til sponing hvis det foreligger interessekonflikter på betalerens eller mottakerens side. (...) Sponing kan åpne for forventning om gjenytelser.*»

Eventuell sponing kan også nødvendiggjøre prosess etter anskaffelsesregelverket. Etter anskaffelsesloven § 1 gjelder reglene for skriftlig kontrakt som er «gjensidig bebyrdende». Ensidige gaver og tilskudd er ikke omfattet. Sponing innebærer imidlertid som regel kjøp av plass for reklame/logo, og slike avtaler vil i tilfelle være omfattet anskaffelsesregelverket.

På denne bakgrunn mener kommunedirektøren at kommunen bør være varsom med å åpne for sponing av kommunale tjenester. Eventuell sponing må underlegges grundige og konkrete vurderinger av hvorvidt sponing er i henhold til gjeldende regelverk innenfor aktuelt område.